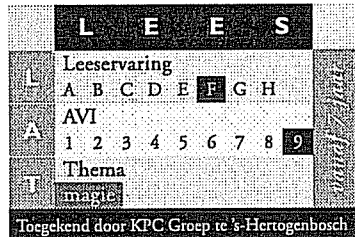

Beschermengel

Auteur: Heleen Vissinga

Illustraties: Helen van Vliet

Genre: fantasie

Aantal bladzijden: 96

1 Korte inhoud

Bij Jacqueline wordt aangebeld. Er staat een onbekende jongen op de stoep. Hij vraagt of ze Jacqueline heet en geeft haar zonder verder iets te zeggen een zakje. Dan gaat hij er pijlsnel vandoor. In het zakje vindt zij een hanger: een plastic of glazen ding in de vorm van een druppel met een piepklein horloge erin. Het horloge blijkt te lopen, en nog goed ook. Ze gaat naar haar kamer om het eens aandachtig te bekijken.

Plotseling stopt haar cd-speler met spelen. Ze denkt dat hij kapot is. Ze loopt naar haar vader, maar botst onderweg op haar moeder. Die staat halverwege de trap doodstil. Ze beweegt niet en reageert niet op de stem en aanrakingen van Jacqueline. Ze rent naar haar vader, maar die zit doodstil in de tuin. Ze rent naar buiten, maar niets beweegt: de hele wereld staat stil. Ze fietst als een bezetene naar haar vriendin Cecilia. Onderweg passeert ze een jongetje dat achter een bal aan lijkt te lopen en in de buurt van een auto komt. Jacqueline stapt van de fiets, tilt de jongen voorzichtig op en zet hem op de stoep. Ook bij het huis van Cecilia is alles stil. Daar ontdekt Jacqueline dat haar horloge een extra uur heeft: na twaalf uur wordt het dertien uur en dan pas één uur. Op die tijd wordt Cecilia ook wakker. Ze hoort het verhaal van Jacqueline en kan het niet geloven. Maar toch was Jacqueline er ineens! Ook als de meisjes naar beneden gaan, is de moeder van Cecilia heel verbaasd dat Jacqueline er is: ze had niet gezien of gehoord dat ze binnenkwam.

Bij het boodschappen doen herkent Jacqueline het jongetje dat ze op de stoep gezet heeft. En ze luisteren het gesprek af van de moeder met een ander: 'Er is iets vreemd gebeurd. Ik stond voor het raam te kijken hoe Michael in de tuin tegen een bal trapte. Plotseling rolde de bal onder het hek door, over het trottoir, de straat op. Michael wist het hekje open te maken en rende erachteraan. Ik zie een auto aankomen en op het moment dat hij Michael zal aanrijden, staat die opeens in de tuin met de bal.' Nu weet Cecilia zeker dat ze haar vriendin moet geloven. 'Je bent een beschermengel,' zegt ze tegen Jacqueline.

Ze vragen zich af wat er bij het volgende 'extra' uur zal gebeuren. Ze besluiten bij elkaar te gaan slapen. Er gebeurt 'niets'. Wel hoort ze een stem die tegen haar zegt: 'Goed gedaan Jacqueline, je hebt Michael van de dood gered. De volgende keer gaat het om meer mensenlevens.'

Een paar dagen later ontdekt Jacqueline dat de wereld weer stilstaat. Een onzichtbare kracht trekt haar omhoog, rechtstreeks naar en in een vliegtuig. Ze zweeft door het vliegtuig en komt in het bagageruim terecht. Daar is brand. Jacqueline weet de brand te blussen.

's Avonds hoort ze op het Journaal over een geheimzinnige brand in een Boeing 747 die, zonder dat iemand dit merkte, geblust is.

Ook in het volgende uur dat de wereld stilstaat, vliegt Jacqueline door de lucht. Nu naar een vrachtwagen waarvan de chauffeur in slaap dreigt te vallen. Ze weet de auto op een parkeerplaats te krijgen. Jacqueline voelt zich dan weer naar boven getrokken en zweeft in een ambulance. Daar wordt ze naast haar moeder wakker. Ze blijkt thuis door haar moeder in coma gevonden te zijn.

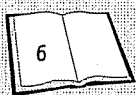
In het ziekenhuis hoort ze 'de stem' weer. Die vertelt haar dat ze het klokje bij een jongen, genaamd Ferdinand, moet bezorgen. En zo wordt Ferdinand de volgende beschermengel.

2 Villa-aspecten

2a Inleidend tekstje

(De teksten met een grijze achtergrond komen uit het boek. De paginanummers staan erbij.)

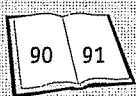
Beschermengel wordt ingeleid met de volgende tekst:

Aan de deur belt een jongen. Jacqueline kent hem niet. Ze vindt hem er raar uitzien. Hij geeft haar een zakje met een vreemde inhoud. Zou er een grap met haar uitgehaald worden? Dan gaan er vreemde dingen gebeuren. Kan de tijd echt stilstaan? Langzamerhand begrijpt Jacqueline hoe belangrijk de opdrachten zijn die ze krijgt.

Wat zouden de lezers gedaan hebben als er bij hen een onbekende jongen aan de deur kwam? Zouden zij een vreemd zakje aangepakt hebben? En wat denken de lezers dat er in zo'n zakje zou kunnen zitten? Welke vreemde dingen zouden er dan kunnen gebeuren met zo'n inhoud? En wat denken de lezers: kan tijd echt stilstaan?

2b Villa Alfabet

Taalkamer

Ze krijgt kippenvel in haar hoofd.

Jacqueline krijgt het plotseling ijskoud, terwijl het zweet haar

aan alle kanten uitbreekt.

Kippenvel in je hoofd?

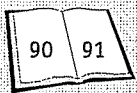
IJskoud zweet?

De plas duurt eeuwig, het lijkt of de straal vastzit tussen de hond en de boom.

Kun jij je voorstellen hoe dat eruitziet?

De schrijfster heeft het over 'kippenvel in je hoofd'. Kennen de lezers kippenvel? Hoe zou kippenvel in je hoofd voelen? Hoe kun je het ijskoud hebben en toch zweten?

En een plas die eeuwig lijkt te duren met een straal die vastzit tussen de boom en de hond. Hoe zou die hond dat ervaren? Wat vinden de kinderen van deze beschrijvingen? Is het de schrijfster gelukt bij hen 'een beeld in het hoofd' te laten ontstaan?

De 'even-alleen-zijn'-kamer

Stel je eens voor: net als Jacqueline krijg je een extra uur.

Jacqueline vertelt haar geheim aan Cecilia. Aan wie zou jij het vertellen?

Wie zou je dan willen redden?

Stel dat je mocht kiezen, aan wie zou je de druppel doorgeven?

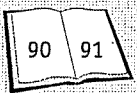
Een aantal vragen dat de lezers uitdaagt om dóór te denken: als ik Jacqueline was geweest, wat zou ik dan gedaan hebben?

Een aantrekkelijk idee: een extra uur. Wat kun je allemaal in zo'n uur doen?

Hebben de kinderen een speciale vriend of vriendin aan wie ze een geheim zouden vertellen?

Kunnen ze een situatie bedenken waarin mensen gered worden?

Aan wie zouden ze de druppel doorgeven?

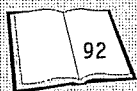
Toekomstkamer

Een maand later komt Ferdinand Jacqueline tegen. Wat vertelt hij haar?

Zou Ferdinand Jacqueline herkennen? Zou hij wel met haar willen praten? Zou hij ontevreden over haar zijn, omdat zij hem met allerlei vervelende avonturen heeft opgescheept? Of zou hij met haar willen praten omdat zij ook zoiets heeft meegemaakt? Kan Jacqueline er trouwens wel wat aan doen, dat Ferdinand die opdrachten krijgt? Kunnen de kinderen bedenken welke opdrachten Ferdinand gekregen kan hebben?

Heleen Vissinga heeft aan de lezers een e-mail gestuurd.
De tekst luidt:

Lieve lezers,

Als kind hield ik helemaal niet van lezen, ik speelde liever buiten. Pas toen ik mijn opleiding voor juf volgde, ontdekte ik wat ik al die jaren had gemist. Dus ben ik veel kinderboeken gaan lezen en daar ben ik nooit mee opgehouden. Dat ik zelf ben gaan schrijven, komt door mijn oudste zoon. Toen hij klein was, had hij een onzichtbare muis. Met die muis hebben we zoveel beleefd dat ik vaak zei: 'Daar kan ik wel een boek over schrijven!' Vrienden spoorden me aan: 'Doe dat dan ook!' En ik heb het gedaan.

Inmiddels is 'Beschermengel' mijn achtste boek en daar ben ik best trots op. Mijn zoon Erik heeft eens een wedstrijd van Kunstbende gewonnen met een heel bijzondere klok. Een klok met dertien uren. Het is heerlijk om te filosoferen wat je allemaal met een extra uur zou kunnen doen. Zo ben ik op het idee gekomen om 'Beschermengel' te schrijven. Je hoort mensen af en toe zeggen: 'Ik heb een beschermengeltje gehad', maar bewijzen kunnen ze het niet. Daarom vond ik het leuk om dit uur te laten gebruiken door een beschermengel. En wie weet, bestaat er echt zo'n klokje en ben jij eens aan de beurt!

Nog twee belangrijke tips:

- * Luister naar je dromen, ze kunnen heel waardevol zijn.*
- * Zuurkool smaakt lekkerder als het gekookt wordt in jus d'orange.*

Heleen Vissinga

Het idee van het boek put Heleen Vissinga uit twee bronnen: de klok van haar zoon Erik en de uitdrukking: 'Ik heb een beschermengeltje gehad'. Kennen de lezers deze uitdrukking? Kunnen ze zich een situatie herinneren waarbij zij het idee hadden dat ze een beschermengeltje hadden?

Heleen Vissinga heeft deze twee bronnen gebruikt om er een verhaal met veel fantasie van te maken. Hoe zou ze op de andere ideeën voor dit boek gekomen zijn? Een jongetje dat plotseling oversteekt? Een brand in een vliegtuig? Een chauffeur die in slaap valt?

Zij filosofeerde over wat je met het extra uur allemaal kunt doen. In het boek gebruikt Heleen Vissinga het uur om mensen te redden. Waar zou de lezer een extra uur nog meer voor kunnen gebruiken?

Zou de lezer ook nog aan de beurt willen komen voor zo'n klokje? En dan?

En, gelooft de lezer dat zuurkool lekker wordt als je het kookt in jus d'orange? Proberen!

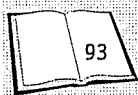
2c Vragen naar aanleiding van de Villaatjes

Na de hoofdstukken 3, 5 en 7 staan in het boek de Villaatjes vragen afgedrukt. De vragen die daarbij horen en achter in het boek staan, zijn hieronder weergegeven.

Als u met de kinderen over het boek praat nadat ze het hebben uitgelezen, neem dan een selectie uit de vragen met hen door. Laat in eerste instantie de kinderen kiezen over welke vragen ze willen praten. Vraag dóór als er niet zo veel uitkomt. Vraag vooral weer naar eigen ervaringen en gevoelens in situaties die de kinderen zelf hebben meegemaakt.

U kunt er ook voor kiezen om de vragen meteen te bespreken als de hoofdstukken waarop de vragen betrekking hebben, gelezen zijn.

Vaak is niet duidelijk wat het correcte antwoord moet zijn. Bovendien is het overdenken van de vraag het belangrijkste.

Vragen na hoofdstuk 3, bladzij 41

- 1 Wat kun je allemaal doen in zo'n uur waarin iedereen stilstaat?

Laat de lezer nadenken over wat zou kunnen: Jacqueline redt mensen, maar wat zou je nog meer kunnen doen: een uur extra lezen, tv kijken, slapen, alleen spelen zonder gestoord te worden?

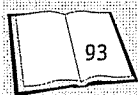
- 2 Jacqueline vindt het doodeng dat ze misschien nog zo'n uur moet meemaken.

Maar ze is ook nieuwsgierig waarom ze het horloge heeft gekregen. Welk gevoel zal het sterkst zijn?

Kan de lezer zich verplaatsen in het gevoel van Jacqueline? Welk gevoel zou bij de lezer groter zijn: angst of nieuwsgierigheid?

- 3 Cecilia blijft bij Jacqueline. Gaat zij het bijzondere uur ook meemaken?

Wat denkt de lezer: zal Cecilia als ze bij haar vriendin blijft ook meemaken dat de wereld stilstaat?

Vragen na hoofdstuk 5, bladzij 66

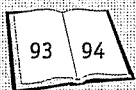
- 1 Na het bericht in het Journaal over het vliegtuig, krijgt Jacqueline een warm gevoel door haar lijf. Weet je nu hoe Jacqueline zich voelt?

Zou het kunnen dat ze denkt dat ze het dus niet droomt? Zou het komen doordat ze de levens van de reizigers gered heeft?

- 2 Dat was een mooi sprookje voor het slapen gaan, meisje,'
gniffelt vader.
Waarom gebruikt vader het woord 'sprookje'?

Snapt de lezer dat 'sprookje' te maken heeft met iets wat niet echt waar kan zijn? En hoe zou Jacqueline denken over dit 'sprookje'?

Vragen na hoofdstuk 7, bladzij 88

- 1 Kijk eens naar de tekening op bladzij 78. Hoe heeft de tekenares duidelijk gemaakt wat er met de chauffeur aan de hand is en hoe Jacqueline zich voelt?

Op de gezichten kun je de gevoelens van de personen duidelijk herkennen. Ziet de lezer dat ook?
Wat zou Jacqueline denken op dit moment? En wat zou ze willen zeggen?

- 2 Vader zegt: 'Ik weet niet waarom, maar ik heb het gevoel dat die vermoeidheid te maken heeft met dat vreemde horloge dat je gekregen hebt.'
Waarom vertelt Jacqueline nu niet, wat er met het horloge aan de hand is?

Het is Jacqueline niet verboden, maar toch vertelt ze niets. Wat zou er gebeuren als ze het aan haar vader vertelt?

Vertellen de kinderen thuis wel eens bepaalde dingen niet? Welke redenen hebben ze daarvoor?

- 3 Jacqueline kiest niet zelf welke ongelukken zij voorkomt. Is zij dan wel een beschermengel? En als zij het niet is, wie is dan de echte beschermengel?

Wie zou de stem zijn? Wie zou steeds weten waar er een ongeluk gaat gebeuren?

3 Extra verdieping

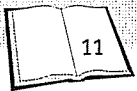
3a Praten over taal en gevoel

Laat de lezer, nu het boek uit is, nog eens kijken naar bladzijde 8. Daar staat de situatie beschreven van de jongen die het klokje aan Jacqueline komt geven. Laat de bladzijde nog even lezen. Snapt de lezer nu waarom de jongen zo deed? Alleen maar vragen naar haar naam; niet zeggen wie je bent; geheimzinnig kijken en pijlsnel weglopen. En

laat de lezer dat eens vergelijken met wat Jacqueline deed toen ze het klokje aan Ferdinand gaf.

Waarom denkt de lezer dat Jacqueline het zakje aanneemt? Het zou toch een vervelende grap kunnen zijn? Wat hadden ze zelf gedaan?

Moeder rukt moeizaam haar ogen los van de letters van het boek.

Leest de lezer ook zo? Hoe beschrijven de kinderen het als ze een boek aan het lezen zijn dat hen heel erg boeit?

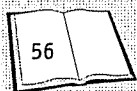
In het derde hoofdstuk staan veel zinnen die iets zeggen over de relatie tussen Jacqueline en haar moeder, zonder dat er duidelijk staat hoe de verhouding is. Kan de lezer enkele van die zinnen vinden? (Kijk op bladzijde 32 en 33).

In het eerste hoofdstuk komt de lezer wat te weten over de relatie tussen Jacqueline en haar vader. Haar vader heeft het over een lelijk doorzichtig blokje met een zeepaard wat ze op Terschelling wilde hebben en zegt: 'een kitscherig, kermisachtig prul'. Jacqueline kijkt daarop haar vader vernietigend aan. En even later verbetert ze hem als hij de tijd noemt. Later (op bladzijde 39) denkt ze dat haar vader haar zal uitlachen, als ze zou vertellen wat haar is overkomen.

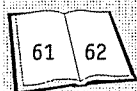
Wat vindt de lezer daarvan? En hoe is de relatie in het laatste hoofdstuk, als haar vader haar helpt in het ziekenhuis?

Moeder noemt haar 'mopperkontje'. Jacqueline reageert op haar moeder op de volgende wijze: 'We hoeven toch hoop ik niet de boodschappen voor een hele week te halen'; 'Dan hoef ik heus geen briefje mee, ik heb ook nog zoiets als hersens'; en: 'Dat zeg je iedere keer weer, maar ik heb toch nog nooit dingen gekocht die ik niet moest halen.' Toch koopt Jacqueline iets lekkers voor haar moeder. Wat vertellen deze zinnen over het karakter van Jacqueline?

Wat vindt de lezer van de volgende situatie: Cecilia bedenkt dat je in het 'extra' uur iets zou kunnen stelen. Toch zet ze haar fiets op slot.

Jacquelines maag draait zich om in haar lijf, ze voelt hoe het zweet haar aan alle kanten uitbreekt. In haar hoofd duizelt het, ze doet haar ogen dicht. Een onzichtbare kracht trekt haar omhoog en ze voelt hoe ze uit haar lichaam weggezogen wordt. Met een duizelingwekkende vaart verwijderd ze zich van haar lichaam.

Jacqueline wordt duizelig en voelt hoe ze weggetrokken wordt. Ze geeft zich aan het gevoel over en zoekt door de wand van het

vliegtuig naar buiten. Als een vlieger die ingehaald wordt, trekt het koord haar terug naar haar lichaam. Jacqueline wil blijven kijken maar alles golft en draait zo snel, dat ze haar ogen wel dicht moet doen. Met een klap komt ze tot stilstand en voelt zich misselijk. Een loodzwaar gevoel maakt zich van haar meester en Jacqueline valt voorover met haar hoofd op het bureau.

Kan de lezer zich deze gevoelens voorstellen: je maag draait om in je lijf, je krijgt een loodzwaar gevoel? De schrijfster gebruikt deze beelden om te beschrijven hoe Jacqueline zich voelde. Herkennen de kinderen deze gevoelens? In welke situaties hadden zij een loodzwaar gevoel of een draaiende maag?

3b Kennis van genres

Beschermengel is een fantasieverhaal. Kenmerk van een goed fantasieverhaal is, dat de overgang tussen fantasie en realiteit niet helemaal exact is aan te wijzen. Geldt dit voor *Beschermengel* ook? Bespreek met de kinderen het volgende:

Het boek is een mengeling tussen werkelijkheid en fantasie. Zo is een klokje echt, maar het klokje in het verhaal niet. Welke dingen kunnen in het echt voorkomen? En welke dingen kunnen in het echt zeker niet voorkomen? Dachten de kinderen toen ze het verhaal lazen: 'Hè? Dit kan toch helemaal niet?' Of denken de lezers hier niet aan als ze het verhaal lezen, omdat het in het verhaal gewoon echt lijkt? Is het belangrijk of iets wel of niet kan in een verhaal?

Zijn er dingen die Jacqueline kon, die de kinderen zouden willen kunnen? Wat vinden ze van het gegeven dat er een klokje is, dat je een extra uur geeft. Alleen jij beleeft dat uur en kan allerlei opdrachten vervullen. De rest van de wereld staat stil. Laat de kinderen eens fantaseren waar je zo'n extra uur nog meer voor zou kunnen gebruiken. Het begrip 'fantasieverhaal' wordt op die manier misschien nog duidelijker.

3c Praten over illustraties

Wanneer het kind het Boekprofiel heeft ingevuld, neemt u dit erbij. Vond hij/zij de tekeningen van Helen van Vliet goed passen bij het verhaal? Laat de kinderen vertellen waarom zij 'ja', 'weet niet' of 'nee' invulden. Vraag verder wat zij van de illustraties vinden, ook los van het verhaal. Spreekt de tekenstijl hen aan? Laat ze vertellen of de kinderen en situaties op de tekeningen 'levensecht' (realistisch) zijn. Zouden het ook foto's geweest kunnen zijn?

Kunnen ze vertellen hoe de illustrator tekent: veel lijntekeningen, veel ingekleurde vlakken, of een combinatie daarvan.

Vergelijk met de kinderen de tekeningen in dit boek eens met die in een ander boek. Zoek een boek uit waarin de illustrator een heel andere stijl van tekenen heeft. Laat de verschillen in tekenstijl benoemen. Let op zaken als: grote lijnen – details, bijna alleen lijnen – vlakken, realistisch – schetsmatig, sfeer die de tekeningen oproepen.

Elk hoofdstuk begint met een tekening die met tijd te maken heeft. Laat de lezer nog even terugkijken naar alle tekeningen. Welke tekeningen hebben ook met het verhaal

te maken? Bij welke tekeningen is duidelijk te zien dat het hier om 'tijd' gaat? Duurt een uur volgens de kinderen altijd even lang? Of duurt een uur soms te kort en soms te lang?

Het boek eindigt met een illustratie van een zandloper. Weten de kinderen wat dit is? De zandloper staat ook vaak symbool voor het einde van iets. Begrijpen de kinderen waarom juist hier de doorgelopen zandloper is afgebeeld?

Laat de lezer nog eens terug kijken naar bladzijde 35. Is te zien wat de meisjes voelen en denken?

Laat de lezer ook eens terugkijken naar bladzijde 78. Is hier te zien wat Jacqueline denkt en voelt? En de chauffeur?

4 Verwerking

Hierna volgt een aantal kopieerbladen voor verdere verwerking.

4a is het Boekprofiel.

4b is een creatieve opdracht.

4c is de brief aan de Heleen Vissinga.

4d tenslotte, is het titelblad.